

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGŐLETTÉSEN ÉS 48-PÁRTI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatalai:

Piac-u. 12. (Bejárat a Nagytemplomtól felől.)

Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hónapra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy hónapra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Előfizetési, hirdetési

és mindennemű pénzküldemények csak a Horovitz Zsigmond lapkiadó nyugtával számlájára fizethetők. Másként történt fizetményeket nem ismerünk el.

Apponyi Amerikában.

Messziről, az Ujvilágból jön kábeltelegrammon a hír, hogy Apponyi megérkezett és . . . beszélt. — Beszélt az amerikai magyaroknak Clevelandban, — előbb a Kossuth-szobornál, azután a színházban.

A derék jó magyarok, idegenbe szakadt véreink illendő tisztességtudással fogadták a közjük toppant grófot. Ünnepi ruhában, nemzeti zászlókkal, zeneszóval vonultak eléje. Tízezer magyar rivalit éljent neki. Megmutatták tehát, hogy jó hazafiak, a híres magyar vendégszeretetet se feledték el a messze idegenben, amivel a közjük jött vendégnek tartoznak.

Megértették azt is, hogy miért ment ki. Kétmillió munkabíró izmos magyar ember él odakünn. Mennyi kivándorolt töméntelen kincs a nemzet véreből, a nemzet életerejéből, mikor ez a szinmagyarság idehaza úgy is csak egy elenyésző maroknyi a nagy népmilliók tömegében, rokon nélkül, árván, egyedül, minden pillanatban a megsemmisülés veszélyének kitéve! Hát ezt a mérhetetlen nagy nemzeti kincset kel-

lene a nemzet számára megtartani, visszahódítani.

Ezért ment ki Apponyi Amerikába. Nemes misszió, ideális álmódosítás, méltánylandó törekvés. Apponyi eleget is tett feladatának. Szónokolt a hazafiságról, a magyarok dörgő lelkesedéssel helyeselték és künn maradnak továbbra is.

Ők szeretik a hazájukat nagyon. A nemzeti zászlót a szívükben őrzik, szent hagyományairól kegyelettel emlékeznek meg. De élni és jóllakni akarnak.

Ami őket innen kiverte, az az éhínség, a nyomor, a gazdasági elnyomás és a gróf urak politikája.

Meg tudnánk mi mondani, hogy mi-ként tudná Apponyi ezt a két millió dolgos munkáskezet egy szempillantás alatt a magyar nemzet hasznos tagjaivá varázsolni.

Nem is kellene hozzá istentől nyert profétai ihlet, vagy valami hamelni varázssip, mely a szolgabíró- és dzsentruralom elől elmenekült népet e nagy süllyedésbe készülő hajóra visszacsalogatná. Csak annyi, ha mint hiteles valóságot jelenthetné röviden és szárazon az amerikai magyarságnak:

— Fölzabadult ez a föld összes

elnyomóinak hatalma alól. Egy egyszerű polgár áll előttem. Annak a tábornak, melyet én is képviseltem, ma irmagja sincs. Népparlament hozza a törvényeket Magyarországon. — Gyárkérmények füstölögnek, földet parcelláznak, magyar bankóval fizetnek, vámörök álnak az osztrák határon, szabad a föld, a nép, a haza! . . .

Hamarosan itthon volna minden sajtó szívű, bus képű, idegenben kesergő emigráns . . .

A nép élni akar e földön. És több szolgálatot tesz az a nemzetnek, aki egy darab kenyeret nyújt a nép kezébe, mint aki a hazafiság gyémántos szellemi manójával traktálja.

Lukács beszélt.

A képviselőház ülése.

A Kossuth-párt tegnapi határozatával foglalkoznak a folyosón és azt találgatják, mit fog csinálni Lukács László, akinek eljárását illoyálisnak és a parlamenti illemet sértőnek bélyegezték. Lukács László már az ülés elején megjelent a Házban. A részletes bankvita még mindig a módosított alapszabálypontok első szakaszánál tart.

Demmer József műtermében (Szent-Anna-u. 5.) 12 drb levelező-lap csak 3 K.

Az ezüst kanalak.

lita: Krasznai Irén.

Sietve ugrotta át a lépcsőket, pár perc alatt már fent volt a harmadik emeleten. Izgatottan huzta le már a lépcsőházban a keztyűjét s türelmetlenül toppantott, amikor első csengetésre nem jött ki azonnal az anyja. — Anyuskám, siessünk, félnyolc van már, tudod-e?

— Hány órára jön?

— Egynegyed kilenckor itt lesz. Most jött ki ő is velem együtt az irodából. Azt mondta, vacsorázni megy csak és azután jön. A kis konyhában, mely ragyogott a tisztaságtól, már nem találtak semmi rendezni valót. Csak Emmi, akinek eszébe jutott, hogy valahol látta, valamelyik barátjánál, ahol nem volt előszoba — a takaréktűzhelyt szép liszta újságpapírossal letakarva, ezzel elvevén konyha jellegét és bizonyos előszobaszerű külszint adva a máskülönböző főzésre használt kicsi helyiségnek.

A szobában meggyújtották a lámpát, az asztalra kézimunka terítőt tettek. A kis vaskályhában vendégváróan, barátságosan patogott a tűz és míg Emmi kékszalagos fehér kötényét magára vette, anyja még egy utolsó igazítást tett a kicsi ráncos olcsó ripsz ágyszerűn és abroszon.

— Emmi, nem is vacsorázol?

— Nem, édesanyám, nem tudok enni. Talán majd ha elment.

— És míg az anyja kiment, hogy a tea-

főzőbe vizet hozzon, leült a kályha mellé. Nézte a lobogó lángnyelveket, a pirosakat, a a kékes-lilákat, melyek szerelmesen ölelték át a karcsu fadar bok fehér testét, hogy aztán elhamvasszák és ne maradjon a nagy láng, nagy tűz nyomán csak szürke, alaktalan hamutömeg, amelyet a lángok hiába környékeznek újból. Okosabbak a sok csacsi lánynál és némán, szürkén meghuzódva a kályhában, vagy ahova onnan viszik őket, elfojtják még azt a kicsi szikrát is, ami a tűzből még megmaradt bennük.

Félig lehuny szempillái alól álmodozva nézett végig a kicsi szobán. És boldog, mosolygás ült ki az arcára, amikor eszébe jutott, hogy mindezt itt fogja hagyni. A sokszor megvarrott, agyonfoltosított, de hófehér csipkefüggőnyt, a kopott ripszterítőket és látta magát egy édes, kétszobás lakás csinos ebéd-lőjében, amint szerelmesen várta haza az urát.

Az ő urát. Megremegett még a gondolatára annak a nagy boldogságnak. Ő: éve már, tizenöt éves kora óta van a Mayer és Társa cég irodájában és az irodában eltöltött idő keservesen megtanítja a magafajta fiatal, érző lelkű leányokat az életre. A küzdelmes, szenvedéssel és megalázásokkal teli kemény élettel. Ötven forint fizetése volt és ebből, meg az anyjának negyvenöt forint nyugdíjából éltek ketten, csendesen, szerényen. Ugy, hogy a fővárosban kilenckor forintból lehet élni. Összehuzódva, egyszerűen.

A lánykollégái nem szerette. Folyton nevető, örökké jöckvő lányok voltak. Fiata-

lok, bolondosak és buták. Ő, akit csak az édesapja halála szakított meg gimnáziumi tanulmányában, nem szerette ezeket a lányokat, akik épen azért, mert tudták az ő szellemfőlényét, irigyek és rosszakaratúak voltak hozzá. Ahol csak teheték, sértették. A férfiak pedig az irodában, szívesen beszélgettek volna vele, de ő büszke és rátartó volt. Józan, kicsit számító, de mégis helyes okoskodással úgy vélekedvén, hogy ezek a huszonhárom, huszonnégy éves fiúk az ő hatvan-tól-hetven forintig menő fizetésükkel őt el nem vehetik. És hogy csak udvaroltasson magának, léha fiúkat üzve, ehhez sokkal komolyabb volt.

Két hónappal ezelőtt a főkönyvelő, akivel üzleti ügyben valami tárgyalni valója volt, a hivatalos dolgok elintézése után pár szót váltott még vele. Meglepte a leány értelmes, okos felelete és egy hétig mindennap keresett valami dolgot, amiért a leány asztalához menjen.

Pár percnyi beszélgetés után egyszer azt kérdezte Emmitől, nem volna-e ellenére, ha este, irodai idő után, hazakísérné. Megengedte és most már hetek óta ketten jártak a Mérleg-utcából az Elemér-utcáig terjedő elég hosszú utat minden este. És ma először jön. Hogy megismerje az édes anyát és engedélyt kérje ki az esteli hazakísérésekre s a további látogatásra.

No és ami már ezután következik. Szerelmem, házasság, már amint egy husz éves leány elképzei magának.

Berzeviczy Albert elnök féltizenegy óra előtt megnyitja az ülést.
Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.
Elnöknek előterjesztése nem lévén
Következik

a bankjavaslat

részletes tárgyalásának folytatása.

Sümegei Vilmos az általános vita rendjén kifejtette, hogy miért szükséges a mezőgazdasági hitel kifejlesztése, amint Holló Lajos megindokolta az ipari hitel fejlesztésének követelését. Mindkettőt elvetette a többség, amely csak az osztrák érdeket szolgálja (Ugy van!) A közös banknak csak a címében van meg a magyar, valójában tisztán osztrák. Az erdélyi pénzügyviszonyokról beszél és felhívja a figyelmet az olah pénzügyintézetek üzemeltetésére. (Élénk helyeslés.) Ez nem pártpolitikai kérdés és a pénzügyminiszternek kötelessége ezek ellen a magyarellenes üzelmek ellen megvédelmezni az erdélyi magyarságot. (Ugy van!) Nyomatékosan követeli a mezőgazdasági hitel fejlesztését és e tekintetben még az állami bank felállítását is örömmel üdvözölte volna ámenetileg. Az orosz állami bank e tekintetben igen jó szolgálatot tett, amit a Ház figyelmébe ajánl. (Élénk helyeslés.)

Lukács László pénzügyminiszter: Az a működés, amelyet most a parlament kifejti, alaki jogalkotás. Nemzetközi szerződés beiktatásáról van szó, amelyet csak egészben lehet elvetni vagy elfogadni. (Ellenmondások.) Ezért nem fogadhat el semmiféle módosítást sem. (Zaj.)

Felkiáltások balról: Ez az igazi törvényalkotás!

Lukács László pénzügyminiszter: A benyújtott módosítások különben sem volna az a javaslat előnyere. Különösen áll ez Polónyi Géza módosításaira, aki egy törvényhozási abszurdumról beszél. A szakaszok számozása és azok hatályon kívül helyezése nem ritkaság.

Lovász Márton: Azért kellett volna az egész statutumot kinyomtatni.

Lukács László pénzügyminiszter: Megtette volna, ha nem tartott volna attól, hogy a vita a végtelenség húzódik. (Zaj.)

Gróf Batthyány Tivadar: Szép kifogás! Rémképek! (Zaj.)

Lukács László pénzügyminiszter: Részletesen foglalkozik Polónyi módosító indítvá-

nyaival. Kimutatni igyekeznek, hogy a készfizesékek tényleges fölvétele és annak törvényben való kimondása között a különbség igen lényegtelen. A kifelé és befelé való paritás között különbséget nem tud tenni. A mezőgazdasági hitel kérdésében most is csak azt mondhatja, hogy azok a képviselők, akik a javaslatot csak az időnyújtás szempontjából bírálják (Zaj), nem tudják, hogy mi a bank feladata. A banknak első kötelessége a valuta föntartása, a hitelnyújtás csak másodrendű feladat. Nem érti, miért gyanúsítják a jegybankot, hogy kevésbé gondol a mezőgazdák érdekeire, mint a más foglalkozásúakra, amikor a bank magyar igazgatóságában a földbirtokosok vannak túlsúlyban. A jegybank nem léphet közvetlen érintkezésbe a legkisebb hitellekeresőkkel, a mezőgazdasági hitelt csak a hitelszövetkezetek fejlesztésével lehet támogatni. Az országos hitelszövetkezetek is ezért igyekeznek minden erejével támogatni. A váltók osztályozása úgy, amint gróf Batthyány Tivadar kívánja, lehetetlenség. A jelzáloghitelüzlet folytatását a jegybankra nézve nem tartja helyesnek, mert nagy összegeket köt le hosszú időre. Tagadhatatlan, hogy a rövidlejáratú kereskedelmi váltó és a hosszú jelzálogkölcsönök között olyan nagy az ár, hogy ez a mezőgazdákra hátrányos. Ezért tárgyalják az orosz állami bank példáján az ingóhitelt, de ez nem látszik célravezetőnek. Azt, hogy a bank nem megy kockázatos vállalkozásba, csak helyeselni tudja. A nemzetiségi bankokról csak azt mondja, hogy azokba nem szólhat bele. (Zaj.)

Hock János: A magyarokat kizsákmányolják! (Zaj.)

Lukács László pénzügyminiszter: Csak akkor avatkozhatik bele, ha csak hódító tendenciát követnek. Kéri a szakasz elfogadását.

Az engedékeny Návay.

Ábrahám Dezső következők szövege. A munkapárt élénk beszélgetés közepette kioldul a teremből. Návay Lajos elnök, aki időközben átvette az elnöklést, ez alkalommal távolról sem volt olyan „erélyes”, amilyen az ellenzékkel szemben szokott lenni. Nyugodtan tűrte, hogy a munkapárt orombá és izléstelen viselkedésével percekre megakassza

a Ház tanácskozását. Néha néha ugyan egy kissé megrázta a csengőt, de különben nem szólt egy szót sem.

— Az exodus megtörtént, folytathatjuk a tanácskozást! — mond a végre Hock János.

Erre a felkiáltásra azonban a „viharelnök” csudálatos pártatlansággal haragosan megrázta a csengőt és leszólt:

— Csöndet kérek!

Igy fest Návay, az engedékeny.

Folytathatják a vitát.

Ábrahám Dezső nem veszi rossz néven, hogy a munkapárt a parlamenti ülésnek ilyen módon való megsértésével adja tud ára, hogy nem akarja meghallgani. Kötelessége azonban a pénzügyminiszternek felelni. Az igaz, hogy most egy nemzetközi szerződés beiktatásáról van szó, de ez nem jelentheti azt, hogy nincs helye módosításnak. Az ellenzéknek, különösen a függetlenségi pártnak kötelessége volt az alapos bankvita rendezése, de ez még nem jelent obstrukciót. Részletesen foglalkozik a jegybank működési feladatával, amint a módosított cikkek megállapítják.

Návay Lajos alelnök: Tessék a tárgyról beszélni!

Fodor Kálmán: Senkit sem érdekel! (Zaj.)

Ábrahám Dezső: Talán vannak, akiket érdekel, Fodor képviselő ur kimehet, még nem kell szavazni. (Tetszés.) Kimutatja, hogy a jegybank nem elégíti ki a hitelígényeket. Beszéde végén arra kéri a pénzügyminisztert, hogy legalább adminisztratív úton igyekezzen a magyar kívánságoknak érvényt szerezni.

Ezután az elnök a vitát bezárta és a Ház elvetvén a módosító indítványokat, elfogadta a bankjavaslat első szakaszát.

Következik a második szakasz, a bankstatutum 82. pontjának tárgyalása. Első szónokul Csermák Ernő kezdett beszélni.

Az anyja bejött, csészéket, kanalakat készített, pár almát tett egy csinos porcellán-tálcra, amikor Emmi megszólal.

— Anyus, vedd elő az ezüstkanaalakat. Sohase használjuk...

— Nem, fiam, nem veszem elő. Kern ur tudja jól, hogy ha ötven forintért görnyedsz egész nap, bejön a mi lakásunkban, mindennél a legnagyobb egyszerűséget, az özvegyi szegénységet látja.

A csészénkről lekopott az aranyszél, egy tányérunk, nézd, meg is van repedve és a kanaalunk legyen ezüst?

Nem, fiam.

Ezek a mi olcsó tizenkét krajcáros kanaalaink illenek hozzá a mi életünkhöz.

Majd, majd ha Isten segít, az eljegyzés-kor. Akkor édes kicsi leányom.

De most nem.

A folyosón hallatszó férfileptek s a közvetlen utána megszólaló csengő nem hagyott időt Emminek a válasza.

Sietett ajtó nyitni, Csakugyan ő jött.

Kezét csókolt a mamának s a köcsönös udvariaskodások után kicsit feszesen, kicsit vontatottan, már amint ez ilyenkor lenni szokott megindult a társalgás.

Nagy zavarokban a konyha ajtaját nyitva felejtették és nem hallották meg, hogy kinyitott.

Csak amikor a szoba ajtajában, kipirolva, csillogó szemekkel, korcsolyával a karján megállott egy leány, ugrottak fel örömmel ketten.

Emmi oda szalad hozzá, megfogja a kezét és örömmel, büszkén mutatja be őket egymásnak.

— Keresztes Oli, az én legaranyosabb unokatestvérem, Kern ur, a főkönyve'önk.

Meghajoltak szépen mindketten, a mama magyarul az ő teje hozzát:

— Egyetlen nővéremnek, Keresztes ügyvédnek a leánya.

— Édes néni, csak pár percre jöttem. A mama azt üzeni, tessék holnap délután odajönni.

Tudom is én mi van megint otthon. — Nagymosás, holnap a ruhát számba kell venni, ehhez kell a néni segítsége. Szegény mama ma sem tudott velem kijönni a jégre. Holnap már nem akar egyedül engedni, elég egyszer — mondta. Most is sietek haza, biztosan türelmetlenül vár. Ugy félt, mintha kis gyerek volnék.

Amig ezeket mondta, folyton kacagott. Örökösen vig arca nem is illett volna talán a szomorúságnak még egy picit árnyéka sem.

A szoba is mióta bejött, megtelt derűvel, mosolygással.

Csillogtak a szavai és mintha tudta volna milyen kellemes hatást gyakorol hallgatóira, még ott maradt egy fél óráig.

Megivott egy csésze teát, nagy erőltetésre evett egy fél almát.

Jókedve, élénksége mindenkit elragadt és mikor menni készült, Kern el akarta kísélni.

— Jaj de jó jöjjön. Még úgy sem mentem este kilenc óra után fiatal emberrel az utcán. Képzem a mama milyen dühös lesz, ha elmesélem. De megmondom, hogy az Emminek egy kedves ismerőse, komoly, jóra való fiatal ember és meghékölt. Meg am' majd meglássák.

— Kezét csókoltom, néni édes, holnap biztosan elvárjuk.

Kern vette a kabóját, kezét csókolt, Emminek melegen megszorította a kezét.

— A viszontlátásra, Emmi.

— A viszontlátásra, Kern ur. Szervusz Oli.

Alig várta, hogy reggel legyen és az irodába menjen. Fog-e szólni valamit Kern? Megismétli e a látogatás? Mit fog mondani az elsőről? Ezek a kérdések keringtek zűrzavaros összevisszaságban egész éjjel az agyában. Le sem hunyta a szemét. Fáradtan, egy átvirrasztott éjszaka minden kimerültségével ment be másnap. De hiába várt. Kern sem oda nem ment az asztalához, sem két órákor nem várta meg a sarkon, hogy hazakisérje. Nem akkor este, nem másnap és nem azután. Egyáltalán soha többet. El nem tudta gondolni miért, Istenem mi történhetett? Pedig hát édes Istenem, ugy-e ez olyan egyszerű és természetes!? A másik leánynak nem volt halvány, a sok irodai munkától maradt, a mindennapi gondoktól szenvedő arca. Ringó a csipője, kacagó a hangja, ügyvéd az apja. Hozománya semmi. De fényes háztartást vezetnek, zsrókat adnak. A leánynak más semmi gondja, mint a férjfogás. Ezért szépíti magát, de szépíti a kényelmes életmód, a gondatlan élet.

Emmi pedig gyötörte magát. Bármennyire is okos volt elgondolni, hogy olyan csekélységek miatt a komoly szándéku fiatal emberek nem maradnak el, lelkében mégis sokszor szemrehányást tett az édes anyjának, miért nem vette akkor az ezüstkanaalakat a teához? Bizonyára megijedt és elvesztette illúzióit, a szegényes otthonukat, amint meglátta, de amelyet egyszerre széppé és fényessé varázsolta volna a három kicsi ezüstkanaal.

A kis és kézműipar fejlesztése.

A kamarai titkárok értekezletéből.

E hó 16-án tartották meg a kamarai titkárok Debreczenben országos értekezletüket, amelyen több igen fontos ügyet tárgyaltak le.

Ezek között első helyet foglal el a kisipar és kézműipar fejlesztésének kérdése.

A kérdés megvitatására vonatkozó részét az értekezletnek a jegyzőkönyv nyomán a következőkben ösmertetjük:

Szávay Gyula hivatkozik arra a hosszú stagnálásra, amely a magyar iparfejlesztési politikában egész a legutóbbi időkig minden megélőző törekvést szünetelésre kényszerített. Tudjuk, hogy ennek megváltoztatása, a magyar iparpolitika nagyjelentőségű irányfordulása a kamarák sikere.

Azon nagy érdek mellett, hogy a kézműipar sorsában ismét javulás remélhető az iparfejlesztő tevékenység újból megkezdésétől, másik szempont, mely szerint ez esemény ránk nézve kiváló jelentőségű: a kamarák szerepének és fontosságának előtérbe kerülése és a Baross Gábor óta nem tartott országos kamarai gyűlések újból nagyszólyu kérdésben hivatáshoz jutása.

Ezt az alkalmat nagyon meg kell ragadnunk. A kamarák képviselőinek nagy ügyességgel és tapintattal szükséges ez elért előrenyomulásunkat megővni és újból előre tolni egységes, összetartó sorainkat. Így ebből az akcióból nem csupán a kézműipar országos érdeke fog eredményt látni, de a magyar kamarai intézményé is, amely szintén országos közgazdasági érdek.

A február 27-ikén Budapesten tartandó országos kamarai értekezleten az iparfejlesztés kérdéseiről különösen vigyáznunk kell arra, hogy a kamarák ottan lehetőleg egységesen lépjenek fel. Lehetőleg a kérdés minden részletének legyen megvilágítója. De azonos kérdéssről teljesen hasonló véleményeket ne ismételjünk. Ha ellenkező vélemény nyilvánítása el nem kerülhet, akkor is kölcsönös kritika nélkül, szoros tárgyilagossággal történjen az, arra különösen gondolva, hogy a kamarák egymás gyöngítése által az egész kamarai gyűlés erejét gyöngítik.

Celszerű volna talán, ha most megállapodnánk abban, hogy ki miről fog felszólalni.

Első sorban szükséges, hogy valaki a kamarának részéről a miniszter ur iránt hálát és köszönetet tolmácsoljon, e bölcs elhatározásáért és a kamarák hivatásának méltányolásáért, továbbá mintegy bevezetésül az általános főelveket a kézműiparfejlesztés egész kérdésterületére vonatkozólag előadja.

E bevezető beszéd tartásával a kamarai értekezlet Szávay Gyulát bizza meg.

Szávay Gyula beszédének főelveit következőkben jelzi: Rövidre fogva éppen csak érintőleg vázolja, hogy a kézműipar létezését ma is, csupán létfeltételei megváltozásával egyes iparágakról és egyes területekről eltolódott. Más iparágakban, más területeken viszont éle képes, sőt fejlődésképes. A fejlesztés

tés tehát szükséges és pedig két főirányban:

I. a meglévő iparosságot

a) szellemi képzéssel: szaktanfolyamok, üzleti tanfolyamok, vendoroktatás, állandó és díjtalan tanácsadás, körlevelekben oktatás, szakkiváltások, gép és eljárás bemutatók, tanulmányutak stb. minél gyakorlatiasabb alkalmazásával képezni kell. Az ipari kísérletek kérdése gyakorlati sikert ígérően megoldandó;

b) anyagilag szükséges a lehetőleg termelőszövetkezetekben, közműhelyekben tömörített kézműiparosok gépterendezéssel és kamatmentes kölcsönrel támogatása. De a szövetkezetek helyes alakban és életképesen létesítéséről és állandó ellenőrzéséről intézményesen gondoskodni kell. Ahol iparszakmabeli vagy helyi viszonyok a szövetkezés kizárják, az egyéni segítkezés nagyon szigorú mértékkel mért arravalóság esetében adható.

Egyéni gépsegély az alább ismertetendő mintaműhelyek céljából is adható legyen. Az ipari hitel kérdése országos megoldás elé segítő.

II. A leendő iparosságot a tanoncképzés gyakorlatiasabbá és hatályosabbá tételével kell jobban elkészíteni. Mintaműhelyekül teljes felszereléssel látandók el tanoncképzésre különösen alkalmas mesterek. Az tanonciskolai oktatás is reformálandó (szakirányu nappali oktatás.) Továbbá: az ipari szakoktatás magasabb tagozatai is tovább gyarapítandók és fejlesztendők.

A tanonciskolai oktatás is reformálandó (szakirányu és nappali oktatás). Továbbá: az ipari szakoktatás magasabb tagozata is tovább gyarapítandók és fejlesztendők.

E változatos bevezetés után tüzetesen arról kíván szólni, hogy a kereskedelemügyi miniszter unak ez ügyben ismert leiratának az a része, amely a kamarákról azt kívánja, hogy az egész kerületekről oly adatszertű képet nyújtsanak, hogy az egyes kézműiparágak mely helységben bírnak lét- és fejlődési feltételeiket és az ottani iparosokból kik a támogatásra legméltóbbak — ez nagy feladat — oly óriási nehézségekbe ütközik, melyek szerföltött nagy és hosszú ideit munkát kívánnak és pedig oly bizonytalan célért, melyről még nem tudjuk, hogy arányban áll-e majd e nagy erőfeszítésünkkel. Azért felszólalásában az előkészítő adatszertzés szükségét ugyan elismerve, a lehető könnyebb és gyakorlatiasabb megoldás módzataira is propozíciókat fog tenni.

Az értekezlet helyeslőleg hozzájárul a bevezető beszéd formájához és elveihöz.

Szávay Gyula: Szükséges továbbá, hogy a részletkérdésekre vonatkozólag külön felszólalók legyenek. Most kellene azoknak, akik felszólalni kívánnak, erre nézve választaniok.

Felszólaltak: Perjéssy László válogozik az ipari szakszerű tanfolyamok kérdésére. Sugár Ignác dr. a mintaműhelyekről és az iparfejlesztési központról fog szólni. Dr. Wolf Gerő táviratilag jelenti, hogy az ipari hiteltől kíván szólni. Szendrői Mór a közműhelyekről és a kamatmentes kölcsönről. Dr. Vargass János az ipari szövetkezetekről. Dr. Sarkadi Lajos az iparos általános ismerteit és üzleti szakképzéséről. Vágó József bejelenti,

hogy Krejcsi Rezső a gépsegélyezésről szól. Taizs Károly az ipariskolák szaporítását fogja kívánni.

Az értekezlet e felszólalásra ajánlközősokat tudomásul veszi. Minden felszólalásnál kívánatos a legrövidebb, elveket összefoglaló nézetnyilvánítás.

Szabó Gyula azt kéri, hogy az, akinek felszólalásába leginkább illik, a tanonckérdés fontosságát emelje ki.

Gámán József azt óhajtana figyelembe ajánlani, hogy az ipari segélyekre szánt fedezetből megtakarítás iparoktatási célokra fordíttassék.

Szendrői Mór: Nagyon fontos a sajtó tájékoztatása. Azért szükséges, hogy mindenki, aki felszólalni kíván, beszédének indítványozó részét több példányban magával hozza és azokat neki vagy Szávaynak előre adja át, minthogy azon előkelő ipari szaklap részéről, mely az utóbbi időben különösen nagy szimpátiával és széleskörű érdemlegességgel foglalkozik a kamarák törekvéseivel, megbízást nyert a megbízható anyag összegyűjtésére s feldolgozására.

Helyesléssel tudomásul vették.

Perjéssy László: Az a lap, melyre az előtte szóló rámutat, oly jelentékeny szolgálatokat tett utóbbi időben is a kamaráknak, törekvéseinket mindenben oly diszesen és sikeresen támogatta, hogy a kamaráknak meg kell találniok az illető módot e viszony ápolására s e jóakaratu munkabarátság megtartására.

Apacsok a vidéken.

Támadás egy leány ellen.

Ugy látszik a fővárost utánzó vidék mindent átvesz a fővárostól, különösen annak rossz dolgait. Napok óta Nagyváradon is szerepelnek a pesti csibészek mintájára, az apacsoknak nevezett utcabetyárok s egymásután követik el gaztetteiket. Most jelentik ismét Nagyváradról a következőket:

Nagyvárad utcai csavargóinak viselt dolgairól újabb és újabb adatokat derítenek ki. Ugy látszik, hónapokkai ezelőtt kezdtek meg a munkát az apacs-dicsőségre vágyódó sehonnaiak. Különösen érdekes, hogy minden tettüket nyílt utcán követik el, szóval teljesen olyan mintára dolgoznak, ahogy ezt a lapokban a budapesti vagy párisi pályatársaikról olvashatták.

A rendőrség most derített ki egy utcai támadást, amely még január 21-én történt. A hegyen lakik egy fiatal varróleány, aki a városból napi dolgainak elvégzése után este nyolc órakor szokott hazamenni. Mivel a hegy felé a járás nem éppen a legbátorosabb, a fiatal leány elé rendszeren bejön a városba a bátyja, hogy hugát hazakisérje.

Január 21-én a varróleány hamarabb jött ki a munkából s már 7 órakor igyekezett haza. Amikor a Kórház utcán be akart fordulni a Petőfi-utcába, egyszerre több alak rontott elő a sötétből s nekitámadtak a leánynak. A támadók egyike rárohant a halálrámült leányra, torkon ragadta s a földre tiporta. A varróleány segélyért ordított, sikoltott, de a vakmerő támadó csakhamar elnémitotta. Ki

Csatornázásokat a legolcsóbban készít Kubinyi Lajos és Társa
Debreczen Piacz-utca 11.
„Bika” szálloda mellett.

tudja, milyen elvetemült gaztettnek esett volna a védtelen teremtés áldozatul, ha éppen akkor nem jön arra a bátyja, aki a hugáért indult befelé a városba. A sikoltás hallatára szaladva loholt lefelé a Petőfi-utcán. A merénylő észrevette, hogy rajtacsípték, otthagya az áldozatát s társaival együtt futásnak eredt.

Hosszas kutatás indult meg a merénylő után. A hegybíró-hivatalnak végre sikerült megállapítani, hogy a Petőfi-utca apacsa Száva Gábor 19 éves kocsis volt. Behozták a merénylőt a rendőrségre. A tettes konokul tagad. A szembesítés alkalmával azonban a varróleány határozottan felismerte benne a támadóját. Egyébként tanuk is igazolták azt, hogy Száva Gábor napokkal előtte készült már az aljas gaztettre. A rendőrség ennél fogva letartóztatta s most a cinkostársait nyomozza.

UJDONSÁGOK

A szentelt hamvak.

Az annyi honfibuval és honfikonnyel, no meg még több frázissal megszentelt aradi vértanu hamvak ügyében váratlan és megdöbentető fordulat állott be. Előzményként tudni kell, hogy az aradi várban kivégzett tizenhárom, illetve kilenc szabadsághóst Arad határában temették el s miután a honfui kegyelet jó borsos áron megvásárolta a fél határt — amelybe nem kilenc vértanút, hanem a haza valamennyi olyan üzérjét is ellehetne temetni, akik a kegyelettel gseftelnek — elhatározták, hogy megkeresik a vértanuk csontjait. Az ásatást nem szakemberre bízták, hanem egy tanfelügyelőre, aki ásní látott ugyan már eleget, de ásatást még soha s aki néhány új-aradi sváb emberrel neki látott felpiszkálni a határt. Hiába figyelmeztették a tanfelügyelő urat szakemberek, hogy télen, amikor a föld ázott, ragadós és sáros, nem lehet kutató ásatásokat végezni, hiába mondták meg előre ezek a szakemberek, hogy ennek az ásatásnak eredménye nem lehet, a tanfelügyelő ur mégis ásatott. Elkezdte az ásatást azon a napon, amikor már épen térdig sülyedt bele az ember az átázott anyaföldbe s befejezte tegnapelőtt, amikor első reményünk volt ahhoz, hogy tavaszodni kezd az idő, szikkadni a föld. Befejezi pedig öngyásga ezeket az ásatásokat — amelyek elé az egész nemzet olyan várakozással nézett — azzal a méla akkorddal, hogy tovább ásní nem lehet, mert nincs pénz. Ami volt — csekély 6000 korona — elásatott. Hát ez az elintézés semmiesetre sem olyan, amibe bele lehetne nyugodni. Mert eddig két dolgot tudunk az ásatások eredményeként megállapítani. Az első, hogy a tanfelügyelő ur nem ért az ásatásokhoz, a másik, hogy most már igazán senkisésem tudja, vajjon az összevissza-turkált földből valaha is előfognak-e kerülni a szentelt hamvak?

Ez pedig, ez a két eredmény pedig nem ér meg 6000 koronát. Még akkor sem, ha hozzá vesszük azt a néhány lócsontot, amit a tanfelügyelő ur kikapartatott ásatások közben.

Nyílt kérdésnek marad azonban még mindig fenn az, hogy mi lesz a vértanuk csontjaival? Azokhoz a csontokhoz az egész nemzetnek jussa van, azoknak hát elő kell mindenáron kerülniök. Azért, hogy olyan ember kereste, akiről előre tudtuk, hogy nem fogja megtalálni, nem mondhatunk le róluk.

S még egy megjegyzést. Hatvankét esz-

tendeje sincsen, hogy szabadságharcunk e dicső áldozatait kivégezték és eltemették. A kivégzésnek is, a temetésnek is élő szemtanúi vannak még és sokan irták s mondták meg, hová temették e vértanukat. És mégsem sikerül őket megtalálni.

Oh! Clio, hogy híhessünk tehát neked akkor, amikor 3—400 évvel ezelőt történet dolgokról regélsz? Hiszen egy félszázad is meghazudtol!

— **A debreceni sorozás.** Megírtuk, hogy a honvédelmi miniszter rendeletet küldött a városnak, melyben a március 1-ére kitűzött sorozást elhalasztja. A miniszter a sorozásokat április 1-ére teszi át s a működési terveket ily értelemben kívánja kiigazítani, illetve megállapítani. A tanács mai ülésén ily értelemben határozott s egyben tudomásul vette a rendeletet.

— **A Zenede városítása.** A mai tanácsülésen foglalkozott a tanács a Zenede városi kezelésbe való vételével. A terv szerint a városnak évenként 6950 koronával kerül többé a Zenede, mint a mostani állapot főntartása. Jelenleg ugyanis a város 8000 koronát ad a Zenedének. A tervezetet, amelyet K. Tóth Mihály készített, a jog- és pénzügyi bizottság fogja tárgyalni s aztán az ügy a közgyűlés elé kerül.

— **A villamos vasut szakaszai.** Hosszas tárgyalások után a Péterfia-utcai villamos vonalon ma megállapították a vonalszakaszokat. A Péterfián a vasut igazgatóság által kívánt és tervezett három szakasz helyett kettő lesz. Az egyik a vasutól az Egymalom-utcáig terjed, a másik pedig az Egymalom-utcától a Nagyerdőig.

— **Pót vásár Debrecenben.** A miniszter ur megengedte, hogy a Hajdúvármegye területéhez tartozó Debrecen törvényhatósági joggal felruházott szabad királyi városban a folyó évi január hó 14—17-re esett, de elmaradt országos sertés, ló és baromvásár helyett folyó évi február hó 25—28-án póttalvásár tartassék, még pedig 25 és 26-án sertések, 27 és 28-án pedig lovak és szarvasmarhák felhajtásával.

— **Pénzügyi bizottság közgyűlése.** A magyarországi pénzügyi bizottság országos szövetsége 7-ik rendű közgyűlését folyó év március hó 7-én délután 5 órakor tartja meg Budapesten a Magyar Takerakpénztárak Központi Jelzálogbankja üléstermében (V. Tükör-u. 4.) A közgyűlésre jelenkezőknek kedvezményes utazási jegy váltására jogosító utalványt küld a központi titkári hivatal.

— **A második gazdasági iskola.** A második gazdasági ismételő iskola tervét terjesztette be a tanácsnak K. Tóth Mihály dr. tanácsnok. E tervek szerint az iskola építése, eltérően a régi tervtől, 68 ezer koronába kerül. Ennél kevesebb költséggel felépíteni az iskolát nem lehet. A főmérnök kijelentette, hogy e költségvetési kereten belül az iskolát felépíteni nem lehet.

— **Tanítók délutánja.** A református tanítók délutánját, mely a múlt hétről elmaradt, e hó 26-án, vasárnap d. u. 5 órakor tartják meg a következő műsorral: Nyitány. Rácz Károly és fiai zenekarától. Szavalat. Előadja: Törő Mihályné urnő. Zongorázik Horváth Béla ur. Dalok: Énekli: Mandel Irén urleány, zongorán kíséri: Nagy Ferenc ur. Humoros dolgok. Előadja: Ligeti Lajos, a debreceni színtársulat komikusa. Hegedű Soló. Előadja: Piribauer Ferenc ur, zongorán kíséri: Jaszenovics István ur. Műsor után tombola. Belépti díj 50 fillér.

— **Ösztöndíj kereskedelmi tanulmányokra.** A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank alapítványából a kereskedelemügyi miniszter 1350 koronás ösztöndíjat ad ki kereskedelmi akadémiát vagy felső kereskedelmi tanintézetet jelesen végzett oly ifjunak, ki kereskedelmi ismereteit külföldön kívánja tovább gyarapítani. Kérvények a debreceni kereskedelmi és iparkamarához március 31-ig adandók be.

— Féltekenyek az osztrák iparosok.

Az osztrák iparosok szövetsége úgy látja, hogy felháborodással értesült arról a részszégyről, hogy a kereskedelmi miniszter segítségével sikerült a magyar iparnak, a tengerészeti beruházások tekintetében érdekeit kellően megvédeni. A delegációban tegnap azt a kijelentést tette Montecuccoli, hogy a haditengerészet vezetősége a magyar kereskedelmi miniszterrel létesített megállapodásokat mindenben respektálni fogja. Ennek a kijelentésnek nyomán arra a gyanura kapott az osztrák iparosok szövetsége, hogy a megállapodásba az ő érdekeikre esetleg sérelmes részletek is csuszhattak be, azért alarmirozó hangon követeli a megállapodás összes részleteinek a nyilvánosságra hozását. Éveken keresztül milliókat vesztett a magyar gazdasági élet azért, mert az osztrák ipart aránytalan előnyökben részesítették a hadügyi megrendelések során. Most, amikor nagy nehezen törvényes jogait akarja érvényesíteni a magyar ipar, ezt a törekvését egyszerűen terrorizálásnak minősítik odaát és keservesen panaszkodnak az osztrák iparosok újabb sérelmei. Nincs szebb dolog a paritásnál.

— Magyar hajókon — magyar gépészek.

Fiuméből jelentik, hogy a hajógépészek egyesülete már több ízben mozgalmat indított azért, hogy hazai hajókon csak magyar honos gépészeket alkalmazzanak, mert a külföldi, különösen angol hajógépészek jogosulatlan konkurenciát okoznak. Fáradozásuk azonban mindeddig eredménytelen maradt. Legutóbb gróf Wickenburg fiúmei kormányzóknál tisztelegtek, kérve közbenjárását a kormánytól. A kereskedelmi minisztérium most értesítette a kormányt arról, hogy elrendelte, hogy hazai hajókon csak magyar alattvalók alkalmazhatók gépészekként. A rendeletről a hajóstársaságokat a tengerészeti hatóság értesíti.

— **Gyász eset.** Nagy gyász érte a Farkas, Fénye-, Balogh, Kovách, Jankovich, Hunyady és Simonffy-családokat. Ma meghalt nyirbogdányi Farkas Albertné, született kéthelyi Hunyady Karolina, Farkas Albert volt mátaai biztos felesége. A népszerű és közszeretetten álló család iránt mindenfelől mély részvét nyilatkozott meg. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Nyirbogdányi Farkas Albert úgy maga, mint hozzátartozói és nagyszámu rokonai nevében a legmélyebb fájdalom érzetével tudatja, hogy teletelhetetlen felesége nyirbogdányi Farkas Albertné született kéthelyi Hunyady Karolina áldásos életének 67-ik, házasságának 48-ik évében súlyos szenvedések után meghalt. Kedves halottunk folyó hó 25-én, délután 3 órakor a Bethlen-utca 15. számú gyászházban, református egyházunk szertartása szerint tartandó rövid ima után a Kossuth-utcai temetőben fog örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességétől számos rokonainkat, jó ismerőseinket bánatos szívvel értesítjük. Kelt Debrecenben, 1911. február hó 23-án. Legyen csendes nyugodalma! Gyermekai: Gábor feleségével csokalyi Fényes Elmával; Ilona férjével szentimrei Balogh Elemérel. Testvérei: özv. sárospataki Beszterczey Karolyné veskőci Budaházy Róza; özv. mezőszegedi Szegedy Antalné; kéthelyi Hunyady Borbála. Valamint veje: németújfalui Simonffy István. Unokái: kovásznai Kovách Emilia férjével Kajáry Lajossal; kovásznai Kovách Karolina férjével kisjenői dr. Jankovich Jenővel; németújfalui Simonffy Irénke; Farkas Loránd; Farkas László. Szepunokái: Kajáry Margitka, Kajáry Sándor; Jankovich Pál, Jankovich László. A temetést Gebauer Károly temetkezési intézete rendezi.

— **Megszűnt zárlat.** A II. körzetben a száj- és körömfájás, mely az állatok között fellépett, megszűnt s így a tanács a körzetet a zár alól feloldotta.

— **Nyilvános köszönet.** A Népegélyző Bank 50, Geiger Simonné öngyűsége 5, Halnosné öngyűsége 4 koronát juttattak hozzám a Szabad Iskola céljaira. Özv. Láposy Ferencné urasszony 50, dr. Tüdös Jánosné urasszony 5, dr. Tüdös Kálmán városi főorvos ur, Zimmermann Gyula tanár ur és Darvas Izidor ur 10—10 koronát adományoztak a Szabad Iskola részére páholyjegyük megváltása címén. A szíves adományokért e helyen mond halás köszönetet a vezetőség nevében dr. Kovács Gábor, jogakadémiai tanár, a Szabad Iskola titkára.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk felejthetetlen jó apánk, nagyapánk, sógorom, nászom és áldott emlékü jó rokon, néhai polgár Németh György folyó hó 22-én hajnali 2 órakor, életének 82-ik évében, hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. Felejthetetlen kedves halottunk földi részei folyó hó 24-én délután 3 órakor fognak Bocskay-tér 5-ik számú házuktól a Kossuth-utcai templomban tartandó ima után a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Végtisztességtelére rokonainkat, ismerőseinket fájó szívvel meghívjuk. Debrecen, 1911. február 22-én. Áldás és béke poraira! Bánatos gyermeke: Németh Gábor nevével Zöld Juliánával. Unokái: Gábor és Mariska. Sógornője: özv. Ferge Istvánné Kovács Zsuzsanna és gyermekei. Násza: özv. Zöld Mihályné Szabó Juliánna és gyermekei. Számos közeli és távoli rokon nevében is. A temetést özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési intézete rendezi.

— **Hazai esperanto művek.** Az esperanto nyelv rohamos terjedését semmi sem bizonyítja jobban, minthogy nap-nap után jelennek meg kisebb-nagyobb tudományos és szépirodalmi művek, melyek vagy eredetiben ezen a nyelven íródtak, vagy fordítások. Nálunk eddig jobbadán csak nyelvtanok és szótárak jelentek meg esperanto nyelven, ez évben azonban már megjelent egy tudományos munka és egy szépirodalmi kötet is esperanto nyelven. A tudományos munkát Vörös Cyrill dr. kegyesrendi tanár írta eredetiben esperanto nyelven. Címe: „Analitika Geometria Absoluta” mely a „Bolyai“-féle geometriai rendszert vezeti be. A másik Jókai Mór nak két kisebb novelláját mutatja be, melyeket Lucenbacher János esperantosított. A gyorsan fejlődő esperanto irodalom aajtján tehát hazánk tudományos és szépirodalmi termékei is bekapogattak. Akik érdeklődnek e nyelv iránt, forduljanak felvilágosításért a „Magyar Esperantisták Társasága” titkári hivatalához, (Budapest, Alpár-utca 8. sz.) ahol egy 10 filléres válaszbélyeg ellenében nemcsak felvilágosítást, de szótárral ellátott kis ismertető nyelvtant és esperanto lap mutatóvány számot kapnak az érdeklődők.

— **A budapesti „Arany Sas” szálloda átvétele.** Mint értesülünk, a budapesti „Arany Sas” szálloda (Baross-tér 19.), mely jó hírnevéről és minden kényelem mellett rendkívül mérsékelt, amiről nevezetes, tulajdonost cserélt. Ugy helybeli, mint vidéki olvasóinkat bizonyára érdekelné fogja, hogy hol lehet Budapesten a megszokott kényelem nélkülözése nélkül olcsón lakni és csak megnyugvásul szolgálhat, hogy az új tulajdonos: Fried Gyula, a budapesti „Munkácsy” kávéház volt agilis tulajdonosa, aki bizonyára elég garancia arra, hogy a szálloda eddigi számos vendégeinek számát gyarapítsa és a legkényesebb igényeket kielégítse.

— **Nyilvános nyugtázás.** A tímártársulat elnökétől tíz koronát, a Népegélyző Bank mint Szövetkezettől pedig ötven korona adományt a siketnémák intézete javára köszönettel felvettem. Govrik Béla helyettes igazgató.

— **A kereskedők és iparosok hitelszövetkezete** Debrecen, Csapó-utca 1. sz. Könnyen visszafizethető törlesztéses kölcsönöket nyújt. 1 betét 50 fillér. Minden betétre 120 K kölcsön kapható. Ház és föld vételeknél, valamint építkezési kölcsönök sürgősen intézhetnek el.

— **Előnyös kelengye** és új bevásárlási rendszer című könyvecskéket, saját érdekében kérje Kardos László üzletében, Kossuth-u. 9 sz.

— **A dr. Borovszky-féle Borolin** sóbor-szesz hatása igen nagy, szaggatás és szuro tájalmak megszüntetésére, külső használatra, bedörzsölésre alkalmas. Kitűnő fertőtlenítő, áttegye 2'50, 2'— és 1'20 korona. Kapható mindenütt.

Hunnia képei szépek!
Hunnia képei olcsók!
Hunnia képei tartósak!
Hunnia levelezőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben.
Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.
Hunnia modern berendezésű és fényképesztű műterem.

Öngyilkosságok.

Kötél, szublimát és revolver.

Debrecenben és Hajdúvármegyében ma három szenzációs öngyilkossági eset történt.

Az egyik öngyilkos Csáthy Károlyné hajdusoboszlói lakos. Mindössze 30 éves volt. Több gyermekes anya, aki a legjobb egyetértésben élt a férjével. Az ép, egészséges asszony pár hónap előtt megbetegedett s azóta alig vonszolta magát. Az orvosok gyógykezelték, azonban eredményt nem mutatott. Mindig bizott abban, hogy felgyógyul.

A napokban egyik ismerőse meglátogatta Csáthynt s a betegségről beszélvén, azt mondta neki, hogy nem lesz sohasem egészséges asszony belőle.

Ez a kijelentés annyira bántotta Csáthynt, hogy elhatározta, megvált az élettől.

Tegnap reggel, midőn egyedül volt a házában, kötelet kerített s egy szögbe erősítette fel, melyre felakasztotta magát.

Az öngyilkos asszony férje pár óra mulva tért haza, de ekkor már csak a kihűlt holttestet láthatta. Az asszony hátrahagyott irásban érzékenyen bucsuzik hozzátartozóitól.

A másik öngyilkossági kísérlet Debrecenben történt. Az egyik esti vonattal Debrecenbe érkezett egy feltűnő szép, magas leány és az egyik vasút melletti szállóban szobát kért.

Pár óra mulva a szobából jajveszékélés, nyöszörgés hallatszott, mire a folyosón cipőt tisztogató szolga fellármázta a személyzetet. A szoba ajtaját betörték s a csinos nőt ott találták nagy kínok között vergődve az ágyon.

Az esetről a mentőket értesítették, akik kivonultak és az életunt leányt a kórházba szállították. Itt elmondta, hogy Sasvári Sas Jucinak hívják, 21 éves, kasszirón. A vidékről jött Debrecenbe meghalni. Szublimátot oldott fel vízben s megitta. A kórházban gyomormosást alkalmaztak és a mérgezésnek elejét vették. Tegnap délelőt már semmi baja sem volt a szerelmes kasszirónak, aki máskor aligha lesz öngyilkos.

Ugyancsak ma lett öngyilkos Stolcer László dr. hajduböszörményi járásbíró. Amint ugyanis Hajduböszörményből jelentik, ott ma délelőt agyonlőtte magát Stolcer László dr. járásbíró. Stolcer drt a golyó nyomban megölte. Az életuntat Debrecenben igen jól ismerték. Végtelen szimpatikus, kedves ember volt, e mellé járult nagy jogászi tudása.

Stolcer dr. az utóbbi időben beteges-

kedett. Idegbaj gyötörte s e miatt menekült a halálba. Az életunt járásbíró a böszörményi járásbírósnál a büntető ügyeket vitte. Végtetes tettét a lakásán követte el.

Az eset Debrecen jogászi köreiben is nagy feltűnést és őszinte sajnálkozást keltett.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Pénteken Luxemburg grófja operett Szilassi felléptével. Szombaton Szókimondó aszszonyság színmű új betanulással. Vasárnap délután Kormánybiztos bohózat. Este Szókimondó aszszonyság színmű.

* **Luxemburg grófja.** Ma este lép fel másodszer betegsége után Szilassi Etel, Lehar világhírű operettjében Luxemburg grófjában Juliett szerepében, mely szerepet Szilassi kreált nálunk nagy sikerrel. Szilassi nagy ambícióval készül legközelebbi nagy premierjére a Muzsikusz lány bemutatójára, melynek első előadása jövő hétre van tervezve. — **Jakabfi Jolán.** Zilahi igazgató ujabban szerződtette az idei évadra még Jakabfi Jolán jónévű énekesnőt, aki már a Muzsikusz lányban a fiatal Eszterházy herceg szerepében fog bemutatkozni. — **Kormánybiztos.** Vasárnap délután Guthi Soma kacagató énekes bohózata a Kormánybiztos kerül színre mérsékelt helyárrakkal a cimszerepben Horváth Kálmánnal.

Ujítások a nyomozás terén.

Rendőri riport.

A mai napou körözövel érkezett a főkapitánysághoz, amelyben a los angelosi rendőrség három betörő személyleírását közli. Az egyik betörő ismertető jele, hogy szereti a nőket és beszéd közben gyakran mondja: hogy van földi? A másikat arról lehet fölismerni, hogy a hölgyeket tündéreknek nevezi. A yankee rendőrség körözö levele bizonyára reformálni fogja az európai körözö levelet, ezért sietve szolgálók néhány új fogalmazással.

Ime:

M. L. Lopez, spanyol ember, akinek zajos mulija van. Ismertető jele, hogy gyűlöli az unokatesivérét. Azonkívül könnyen felismerhető, hogy gyakran van oldalszurása és ilyenkor nem iszik. Ballábbal szokott fölkelni és abban különbözik a többi embertől, hogy ilyenkor jó kedve van. Sulya Százhatvan font.

Horváth András házasságszédelgő. Közép termetű, kék szemű, szőke haju. Franciául nem tud és van adat arra is, hogy törökül se beszél. Könnyen felismerhető arról, hogy heves fejfájásai szoktak lenni, amelyeket azonban bámulatos egykedvűséggel tűr. Áldozatait úgy hálózza be, hogy házasságot ígér nekik.

Schönwald Frigyes boroszlói születésű utazó okirathamisításért köröztetik. Magas, barna arcú férfi. Borotválkozik, de nem szabad kiborotválni, mert föl pattogzik a bőre. Ismertető jele, hogy gyermekkorában tüdőgyulladásban volt s azóta gyorsan meghűl, kivált nedves időben. Azonkívül undorodik az ibolyaparfamitól és soha se használja ezt az illatszert. A fejére kétezer márká van kiütve.

de ezt valószínűleg eltakarja magas köcsögkalapja.

Schmidt Pál többszörösen büntetett tolvaj, legutóbb egy prágai lakost fosztott ki. Japán vágásu arca van, sulya százyoícvan font. Ismertető jelek: az iskolában nagyon rosszul tanult s különösen gyönge volt földrajzban. Feketelelkű ember s erről is könnyen felismerhető, továbbá arról, hogy nem él együtt a feleségével.

Brice J. B. gyilkosság miatt köröztetik. Magas, sovány ember. Haja fekete, a jobb keze valamivel erősebb a balnál és ugyanez a jobb kéz sohasem tudja, mit csinál a bal. Ismertető jele, hogy könnyen elfárad és ilyenkor leül pihenni. Fölismerhető arról is, hogy személyesen ismeri az amerikai elnököt. Katolikus vallásban született, de hitet változtatott. Nem szereti a sört.

Ray.

TÁVIRATOK.

Gyermekek a tűzben.

Budapest, február 23. Nagy riadalom volt tegnap a Madách-utca 16. számú házban, ahol két kis gyermek komoly életveszedelemben forgott. Csak a lakók gyors elhatározásának köszönhető, hogy a gyermekek nem léltek halálukat.

A Madách-utca 16-ik számú ház első emelet 8-ik számú lakásban lakik Patak Jakab szabósegéd, aki tegnap feleségével együtt munkába ment és két kis gyermekére, a három éves Pálra és a másfél éves Helénára rázárták az ajtót.

Az őrizet nélkül maradt apró gyermekek valahogyan tüzet gyújtottak, a szomszédok azt látták, hogy a konyhaajtón füst tódul ki.

Az egyik szomszédnak eszébe jutott, hogy Patakiék magukra szokták hagyni gyermekeiket. Elkialította magát:

— Tűz van! A gyermekek bennégnék! Értésítették a tűzörséget, rendörséget, közben az emberek tanakodtak és mert mind sűrűbben tódult a füst, egy szomszéd betörte az ablakot, bemászott és kihozta a gyerekeket.

Nem tótul, de magyarul.

Szarvas, február 23. A szarvasiak igen ragaszkodnak a tót anyanyelvükhöz s ezért már nemcsak egyházi, de a községi elemi népiskolákban is kívánják azt, hogy a vallást tót nyelven is tanítsák. A kérvények kapcsán a szarvasi községi iskolaszék már határozott is, még pedig kimondta, hogy a tanítók a vallást csak magyarul taníthatják, de megengedték azt is, hogy külön díjazás mellett a tanítók taníthatják a tót nyelvet is. Szirmay L. Árpád szarvasi római katolikus lelkész az iskolaszék határozatát megfellebbezte, mert hiszen hittant tanítani magyar iskolában csak magyar nyelven szabad.

Az uri betörők.

Budapest, február 23. Mult év őszén rengeteg sok betöréses lopás történt a fővárosban. December 15-én Herczeg Zsigmond Visegrádi-utca 15 szám alatti lakásába a nyitott klotzett ablakán másztak be s onnan 1000 korona értékű két férfi-kabátot, két boát és egy ezüstbotot loptak el.

Még ugyanazon a napon a betörő urak dr Charmant Oszkár közjegyzőnek Andrassy-ut 105. sz. a. lakásán tettek látogatást. Itt alkulcsal hatoltak be a szobákba s onnan 220 korona értékű két ezüst tárcát, három ezüst gyufatartót loptak el. Többre már nem értek, mert rajtuk ütöttek a házbeliek és elfogták őket, Práger Imre és Pollák Nándor fiatal, jócsaládbeli magánhivatalnokok voltak.

Ekkor derült csak ki, hogy a két fiatal ember egy kiterjedt bünszövetség alatt cim

boraságba. A szövetség tagjai Práger Sándor, Pinder Agoston, Lusztig Ernő magánhivatalnokok, Füredi Pál Miklós droguista-segéd voltak. Ezek a következő betöréseket követtek el:

Berger Leó kávéstól egy aranyórát, láncot, egy briliáns-gyűrűt és 110 korona készpénzt.

Dr Földes Árpád ügyvédől ruhaneműt és 45 drb ezüst-evőeszközt.

Lichstein Lajos kereskedőtől ékszerket, arany-karkötőt és briliánsfülbevalót loptak el.

Természetesen a banda összes tagjait letartóztatták. Az ügyet ma tárgyalta a büntető törvényszék.

Gyilkosság az országuton.

Temesvár, február 13. A Temesvárról Kovácsi község felé vezető országuton Wilhelm József kovácsi-i gazdaember egy oláh asszony véres holttestére akadt tegnap. Nyomban jelentést tett a temesvári rendörségnél, amely a tetemet a városba szállította. Az asszony gyilkosságnak esett áldozatul. Öt készsúrást találtak a testén, amelyek közül mind-egyik halálos volt. A csendörség keresi a gyilkost, de eddig semmiféle utmutató nyomra nem akadt.

A lavina.

Tiflisz, február 23. A Fekete tenger Ardles partvidékén egy hólavina eltemetett két házat, négy embert és igen sok háziállatot.

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utca 12. sz. a.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonátözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, február 23.

5—10 fillérrel olcsóbb áron elkeik 15000 métermáza buza. Rozs, zab néhány fillérrel olcsóbb, tengeri változat an.

A határidőzlet iránya gyenge volt, bár külföldről változatlan árakat jelentettek, de az enyhe időjárás lebonyolításokra indította a spekulációt. A buza ára a tegnapi zárlatához képest 5—10 fillérrel olcsóbbodott. A melléktermények ára is lemorzsolódott. A forgalom időnként élénk volt.

Az árak 50 kilogramonként

buza apr.	11'69—11'61.
buza máj.	11'38—11'39.
buza okt.	11'95—11'90.
rozs apr.	8'17—8'14.
rozs okt.	8'04—8'00.
zab apr.	8'52—8'46.
tengeri máj. 1911.	5'72—5'70.

Értéktözsde. Osztrák hitel 672.— Magyar hitel 868.— Négy százalékos Magyar koronajáradék 91.85.

A haltenyésztés fellendítése. A földművelésügyi miniszternek azt a rendeletét, hogy a községeket és közbirtokosságot, nemkülönböztetve magánosokat államsegélyben részesíti, ha mesterséges haltenyésztéshez kezdenek, nagy érdeklődéssel fogadták. Az országos halászati felügyelőség egyre-másra kapja az érdekes bejelentéseket, hogy mesterséges halastavak vannak keletkezében. Az érdeklődést mutatja az is, hogy a gazdasági egyletek csoportos

kirándulásokat rendeznek tagjaik részére az egyes halgazdaságok megtekintésére.

A szolnok-dobokamegyei gazdasági egylet a tavasszal megtekintti Desbordes Ernő képviselőnek Árokaján létesített halgazdaságát. A 35 holdas halgazdaság pontyot és fogassüllőket termel és bár csak ebben az évben jön teljesen üzemben a tulajdonos holdankint már is egy mázsa átlagos halhustermelésre számít.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

De ő azt föl sem vette és egyre szerette és még most is szereti nagyon és most a leányra az a göndörhaju, nyurga legény olyan hamisan néz és a leány csalfa incselkedéssel visszakacsint reá!

Honnan vegye tehát ő azt az erőt, hogy nagy hírnevének megfelelőleg a kásaforgatásban kitüntesse magát?

Oh, a göndörhaju, nyurga legény bizonyára elszereti tőle ezt a leányt, amint sok más legény sok más leányt szeretett már el tőle!

Es Trézi bizonyosan hűtlen lesz hozzá. Elmegy ahoz a csuf legényhez, aki bizony felét sem éri annak, amit ő.

Még csak kását sem tud becsületesen forgatni!

Es mégis ahoz fog menni az a csalfa, szivtelen, háládatlan teremtés és őt számba sem veszi!

Oh, ugy fájnak Récze Marczinak ezek a gondolatok, hogy a nagy kétségbeesés egy ekeseredett pillanatában azon borzasztó óhaj-tása támadt: miért hogy ő nem fekszik most ott abban a nagy teknőben a helyett az oldalas helyett.

Legalább nem kellene most annyit szenvednie!

Igen szívében olyan iszonyatosan tusakodik a szerelemfélést.

Es borzasztó indulatát az egész asszonyi nemen ki nem töltheti, amint azt olyannyira óhajlja, hatalmasan forgatja az abarló kanalat mindkét kézzel, észre nem véve sem azt, hogy a nélkül sem csudabájos arcát teletarkazza, sem pedig azt, hogy ebbeli buzgó munkálkodása alatt ugyancsak ama göndörhaju nyurga legény a ledit disznó hólyagát észrevétlenül kalapja lekonyult karimájára tűzte.

Es az most kavargása közben olyanformán himbálódzik a hátán, mint a táncoló svábember hálósapkájának a bojtja, hátul.

Azért nevetett az összes társaság olyan nagyon, midőn Kupecz az udvarra megérkezett.

Maga a házörző kutya sem ért reá érzékesét illendőképpen bejelenteni a házigazdának.

Igy történt tehát, hogy Kupecz Mihály uram egészen a házaljig eljutott anélkül, hogy valaki észre vette volna.

Midőn a nagy nevetést tapasztalná, nagyon megbosszankodott.

Még az sem volt innyére, hogy azt a sok embert itt együtt látta.

Olyan lélekállapotban, mint amilyenben ő jelenleg van, az emberben is a vadállatok azon ösztöne támad elő, hogy mindenképpen rejtekbe húzódnék és akkor érzi magát legjobban, mikor ő sem lát senkit és őt sem látja senki.

Jól közel volt tehát már a víg társaság nál, midőn Hámos gazda véletlenül arra felé fordulván, a merről Kupecz jött, megpillantotta.

— Isten hozta, komám uram! Épen jókor érkezett.

Nagy munkában vagyunk és az a boldog legény egyre Récze Marczival dévajkodik.

Folytatjuk.

Felelős szerkesztő: PÖSCH DEZSŐ

Meghívó.

Az Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság

V. évi rendes közgyűlését

1911. évi márczius hó 5. napján délelőtt 11 órakor tartja az intézet helyiségében, Debreczenben (Piacz-utcza 68. szám) melyre a részvényeseket tisztelettel meghívja
az igazgatóság.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére és az esetleges szavazatok beszédésére az elnök által 3 részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és ezzel kapcsolatban az 1910. évi zárszámadások és mérleg megállapítása.
3. A tiszta nyereség felosztása és az osztalék kifizetése határidejének megállapítása.
4. Határozat az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása tekintetében.
5. Három kilépő igazgatósági tag helyének betöltése.
6. Esetleges indítványok tárgyalása.

Figyelmeztetés: Az évi mérleg, valamint az erre vonatkozó melléklek az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg megtekinthetők.

A közgyűlésen csak oly indítványok tárgyalhatók, melyek azt legalább 30 nappal megelőzőleg az igazgatósághoz írásban beadattak.

A közgyűlésen szavazati jogát csak oly önjogi részvényes gyakorolhatja, kinek részvénye nevére iratván, a társaság részvénykönyvébe bevezettetett és aki részvényeit azok le nem járt szelvényeivel együtt a közgyűlés tartamára azt legalább 5 nappal megelőzőleg az intézet pénztáránál, vagy valamely debreczeni pénzügyi részvénytársaságnál, vagy Budapesten a Magyar leszámítoló és pénzváltó banknál, illetve a Magyar pénzügyintézetek központi hitelbankja részvénytársaságnál letétbe helyezte.

Jegyezze meg magának pontosan azt,
hogyan

PATHEPHON

a legjobb és legtökéletesebb beszélő-
gép a mely csak létezik.

Tü nélkül játszik, a lemezeket nem karcolja és nem rongálja.
Követelje határozottan, hogy a kereskedő Önnek
egy tü nélküli Pathephonon játszon.

A PATHE FRERES, PARIS
világhírű cég gyártmánya.

Minden jobb kereskedőnél kapható.
Katalógus ingyen és bérmentve.

Remek új magyar felvételek.

PATHE FRERES
WIEN, I.,
KOLOWRAT-RING 9.

Paris, London, Wien, Berlin, Moskva,
Szt. Petervár, Odessa, Brüsszel,
Amsterdam, Barcelona, Milánó,
Lissabon, Bombay, Calcutta, Singa-
pore, Shangai, Tokio stb.

Telefon 330.

Alapították 1901-ben.

Telefon 330.

Norovitz Zsigmond könyvnyomda

Debreczen, Piac-utcza 12. szám (Stenczinger-ház)

Készít mindennemű

Könyvnyomdai
munkát

u. m.

NÉVJEGYEKET,
ELJEGYZÉSI, ESKÜVŐI
ÉS BÁLI MEGHIVÓKAT,
Számlákat, Körleveleket, Röp-
iratokat, Szépirodalmi és tudom-
ányos műveket, Falragaszok-
kat, Gyászjelentéseket, Üzleti
kártyákat, Cégnyomású levél-
papírt és borítékokat, Árjegy-
zékeket, Czimkéket stb. stb.

a legjutányosabb árban.**Hirlapkiadó**
vállalatában

megjelenik:

Debreczen város legrégebb és
a függetlenségi és 48-as párt
: : hivatalos lapja, a : :

DEBRECZEN.

Debreczen város és Hajdu-
vármegye egyetlen, délután
megjelenő politikai napilapja az

ESTI HIRLAP

Mindkét napi lapra hirdetések a
legjutányosabb árban felvételnek.

IRODAI PAPIROK, IRÓSZEREK, ÜZLETI KÖNYVEK ELISMERT LEGJUTÁNYOSABB ÁRBAN.

Apró hirdetések.

Báli keztyük minden hosszúságban, kizárólag saját készítmény Legolcsóbban szerezhető be Nagy Andrásnál Kistemplom bazár.

28 KRAJCARERT fejfel férfi vagy női harisnyat BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnygyára. Debrecen, Tiszapalota.

VESZÉLYMENTES önberetválkozó készülékek, ollók, zsebkések, pénz, szivar és cigarettatárczák, ridikülök, nyakkendők, zsebkendők leszállított áron beszerezhetők Márton Gyula rövidáru üzletében Piacz-u. 9. 3

Rayonképviselők ügynökök és representabilis viszontelárusítók, kiknek nagy ösmeretségük van jobb izr. körökben, egy szabadalmazott kegyeleti újdonság értékesítéséhez kerestetnek. Csakis jó megjelenésű kauzionképes acquisiteurök lesznek figyelembe véve. Havonta 1000—1200 korona jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest, Rottenbiller-u. 10. Prospektusok ingyen.

Házilag főzött különleges baracklekvárnak kilóját 2'40, mézédés szilvalekvárnak 1'—, papírhéjú dió postakosaranként 4 koronáért szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papirtüzletében Piacz-utca 12.

Postakosár fajalma franko 2'50 korona. Elek Kálmán, Sajtószentpéter.

Fajbaromfi, fajebek, nyulak, diszgalambok, madarak, élő méhek stb.-ről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-telep, Ta(Hever sm.)

Feltalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozom szabadalmaztatásra. Ems. Petrozsény, Deák-bánya.

Egy nagyobb iparvállalat

1911. nov. 1-ére, a főtéren, vagy a főtérhez közel,

megfelelő helyiséget

keres. — A helyiség álljon földszinti 2 nagy szobából (6×6m.) esetleg megfelelő nagyságu, világos raktárhelyiségből, és 3 kisebb szobából.

Esetleg kisebb ház összes helyiségeit bérbe veszi.

Cím a kiadóhivatalban.

Fővárosi elsőrendű

férfikalap és divatáru

üzletbe egy idősebb segéd, ki üzletvezetői teendőkre alkalmas, és egy fiatalabb segéd felvételnek.

Ajánlatok működés és fizetési igény megjelöléssel e lap kiadóhivatalába „Főváros” jelige alatt küldendők.

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában, Debreczen, Piac-utca 12 sz. (Stenczinger-ház.) Telefon 330.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszser

A DR. BOROVSKY-FÉLE

BOROLIN

mely városunk piacán is megjelent. Ez a háziszser hatásában és erőalkotásában **felülmulhatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás,** továbbá minden meghülés okozta bajok, mint **rheuma, köszvény, csusz, ischiás, izületi lob** és **zsabában** szenvedők, végül **fagyás okozta és égési sebek** fájdalmainak megszüntetésére. **Kiváló fertőtlenítő- és testóvó háziszser.**

Kapható városunkban a következő czégekknél: STEINER MANÓ gyógyszerésznél, NAGY ANDRÁS, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS MAYER JENŐ és BÉLA, MIHALOVITS JENŐ, STERN JÓZSEF és FIA kereskedő uraknál. Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszerárban.

1-20, 2— és 2-50 keronás üvegekben.

Készítik: **Dr. Borovszky R. orvos** és **Borovszky K. Budapest, II. kerület Fő-utca 77/c. szám.**

Piaczvámbérlet.

A Székelyhidi uradalomban **Székelyhidon** a **piaczvámbeszedési jog** 1911. április hó 1-től három egymásután következő évre **bérbe adó.**

A 10% bánompénzzel ellátott ajánlatok **f. évi márczius hó 1-ig** az uradalom számtartói hivatalához — Székelyhidon — beküldendők, hol a feltételek is bármikor megtekinthetők. Bérló köteles 800 korona óvadékat letenni.

Főügynököt

csak elsőrangú erőt, aki nagy összeköttetésekkel rendelkezik, **keres**

elsőrangú tűz- és betörésbiztosító társaság.

Ajánlatok: „**Rátermett**” jeligével e lap kiadóhivatalába intézendők. Ugyanoda és ugyanezen jelige alatt ajánlkozhatnak a tűz- és betörésbiztosítási üzletszerzésben jártas és állandó állás betöltésére alkalmas üzletszerzők is.

Éves 1909. aranyérem; legelső díjazás

R. WOLF

MADEBURG-BUCKAU
Képviselete:
Beross Artúr öbl. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-kört. 20.

Járkerékes és helyhez kötött töltött és szabadalmazott **túlhevített gőzzel működő lokomoblok**

WOLF eredeti szerkezete 10 — 300 lóerőig.

Az ipar és közlekedés leggyorsabb, legkényelmesebb és legmegbízhatóbb szerszámja.